

**De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte
Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven**

is inzake de klacht 2021/030 van:

de heer XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht in behandeling bij XXXX, onderdeel van GGzE.

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 26 april 2021 een klaagschrift, gedateerd 13 april 2021, van de heer XXXX, hierna te noemen klager. Op 28 april 2021 ontving de klachtencommissie nog twee aanvullende klaagschriften, gedateerd op 28 april, over het kamerprogramma, en op 3 mei 2021 over de separatie.

Klager heeft zich bij het formuleren van zijn klaagschriften en bij de mondelinge behandeling van zijn klachten laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klachtencommissie ontving op 4 mei 2021 een verweerschrift van de zorgverantwoordelijke van klager, XXXX, hierna te noemen verweerster, gedateerd 4 mei 2021. Verweerster heeft zich ter zitting laten bijstaan door mevrouw XXXX, als juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klaagster en verweerster te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klaagster en verweerster, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de plaatsvervangend secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding.

Klager is er blijkens de toestemmingsverklaring mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. Inhoud van de klacht

De klachten richten zich volgens de klaagschriften tegen

- a. de beslissing van 26 april 2021 van mevrouw XXXX, GZ-psycholoog, als waarnemend zorgverantwoordelijke, om aan klager verplichte zorg te verlenen door hem in een kamerprogramma te plaatsen, en
- b. de beslissing van 2 mei 2021 van mevrouw XXXX, psychiater, als waarnemend zorgverantwoordelijke, om klager verplichte zorg te verlenen door hem in een separeerruimte te plaatsen.

3. Bevoegdheid klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor het verlenen van verplichte zorg aan klager een Zorgmachtiging is verleend op 17 december 2020, geldend tot 17 december 2021. De Zorgmachtiging is gewijzigd op 16 april 2021. In de Zorgmachtiging zoals die vanaf 16 april 2021 voor klager was verleend, is opgenomen dat aan klager onder meer als verplichte zorg kan worden verleend; opname in een accommodatie, beperken van de bewegingsvrijheid en insluiten.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat het kamerprogramma dat aan klager is opgelegd te beschouwen is als beperking van zijn bewegingsvrijheid en de plaatsing in een separeerruimte als insluiten. Op grond van artikel 10:3 van de Wvggz kan klager over een beslissing om hem te

beperken in zijn bewegingsvrijheid en over een beslissing om hem in te sluiten een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om de klachten van klager te beoordelen

4. Standpunt klager

Voor zowel het kamerprogramma als de separatie is een formulier inzake een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (formulier 8:9 Wvvgz) uitgereikt. De wilsbekwaamheid, in de Wvvgz omschreven als het vermogen van een betrokkene aan wie verplichte zorg zal worden verleend tot een redelijke waardering van de belangen, is beide keren getoetst, maar de motivering is onvoldoende duidelijk in de ogen van klager. De tekst van waaraan de wilsbekwaamheid moet worden getoetst, wordt weergegeven in het formulier. De feitelijke toetsing wordt niet beschreven.

- Ten aanzien van de beslissing van 26 april 2021 om klager in een kamerprogramma te plaatsen.

Klager is tegen het kamerprogramma. Hij voelt zich daardoor geïsoleerd. Klager vindt zichzelf niet gevaarlijk en vindt de opgelegde maatregelen disproportioneel. Klager erkent dat hij scheldt, maar is niet fysiek agressief. Hij vindt dat er sprake is van discriminatie en oneerlijke behandeling door het behandelteam, omdat onder andere de intercom niet wordt beantwoord.

Het kamerprogramma heeft te weinig contact- en rookmomenten. Het roken van sigaretten is belangrijk voor hem.

Klager lijdt psychisch erg onder de opsluiting. Het maakt hem depressief, boos en angstig. Klager wil dat het kamerprogramma wordt gestopt. En als dat niet kan, omdat hij te druk is, hij een kwartier tot maximaal een uur naar zijn kamer moet.

Klager verzoekt de klachtencommissie om deze klacht gegrond te verklaren.

Klager vraagt de klachtencommissie, indien deze zijn klacht gegrond verklaart, om hem een schadevergoeding toe te kennen voor het onterecht opleggen van een kamerprogramma.

- Ten aanzien van de beslissing van 2 mei 2021 om klager in een separeerruimte te plaatsen.

Klager is het er niet mee eens dat hij op 2 mei 2021 werd gesepareerd. Hij heeft de separatie niet verdiend. Het overbrengen van klager naar de separeerruimte gebeurde met een grote overmacht. Klager vindt dat hij daarbij is mishandeld.

Wanneer het rookmoment wordt afgebroken, wordt hij hier niet blij van. Dat is dan ook de reden waarom hij in verzet ging toen hij naar zijn kamer werd begeleid door het personeel, waarop separatie volgde. Volgens klager is er sprake van actie-reactie: hij reageert op het handelen van het personeel.

De manier waarop het personeel hem is tegemoet getreden, is de eigenlijke aanleiding om klager te separeren.

Klager verzoekt de klachtencommissie om deze klacht gegrond te verklaren.

Klager vraagt, indien de klachtencommissie de klacht gegrond verklaart, om hem een schadevergoeding van €500,= toe te kennen voor de mishandeling bij het overbrengen naar de separeerruimte.

5. Standpunt verweerster.

De klachten van klager richten zich op de beslissing van 26 april 2021 om klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van een beperking in zijn bewegingsvrijheid door middel van een kamerprogramma en op de beslissing van 2 mei 2021 om klager verplichte zorg te verlenen in de vorm van insluiting door klager in een separeerruimte te plaatsen.

- Ten aanzien van de beslissing van 26 april 2021 om klager in een kamerprogramma te plaatsen.

Klager is sinds ongeveer een maand opgenomen in de XXXX. Bij XXXX had klager een soort rustprogramma, waarbij hij meerdere momenten per dag op zijn kamer verbleef. Bij aanvang is klager niet in een kamerprogramma geplaatst en heeft hij alle vrijheden op de afdeling gekregen.

Doordat personeel klager nog niet goed kende en hij met zijn gedrag zorgde voor veel onrust en conflicten op de afdeling, is besloten om een rustmomentenprogramma te starten op 12 april 2021. Dit programma zorgt ook voor structuur en duidelijkheid en minder prikkels die klager dient te verwerken. Het rustmomentenprogramma is echter onvoldoende gebleken om klager te kunnen begrenzen en zijn eigen angst en onzekerheid te temperen, hetgeen het gevolg was van diens overplaatsing. Deze angsten zorgden voor een toename in agressief en gevaarlijk gedrag. Het gedrag van klager zorgde voor onveilige situaties op de afdeling voor klager zelf, maar ook voor medecliënten en personeel.

Hierover zijn meerdere gesprekken met klager gevoerd, waarbij hij gewezen is op zijn aandeel in de conflicten. Het viel hierbij op dat klager zijn eigen aandeel niet kan inzien en de verantwoordelijkheid voor de conflicten buiten zichzelf legt.

Op 26 april 2021 is besloten om te starten met een kamerprogramma, als verplichte zorg, omdat klager zich onvoldoende liet aansturen en begrenzen door het personeel tijdens conflictsituaties. Klager kwam van zijn kamer af wanneer hij een time-out had gekregen. Hij bedreigde mensen en was verbaal agressief.

- Ten aanzien van de beslissing van 2 mei 2021 om klager te plaatsen in een separeerruimte.

Klager is op 2 mei 2021 gesepareerd geweest nadat hij zich niet liet aansturen door personeel om naar zijn kamer te gaan. De aanleiding om klager te separeren was als volgt. Klager was het oneens met het feit dat begeleiding vijf minuten later was dan het contactmoment zou moeten beginnen. De begeleiding heeft direct aangegeven dat het contactmoment nog steeds 15 minuten zou duren. Klager bleef hangen in het feit dat ze te laat waren. Klager stond buiten een sigaret te roken en werd verbaal agressief richting het personeel. Hierop heeft het personeel aangegeven dat klager op deze manier niet op de groep kon zijn en dat het contactmoment afgebroken werd. Klager wilde hierop niet meelopen met het personeel. Het personeel heeft klager ongeveer 5 keer gevraagd hebben om mee te lopen. Uiteindelijk is klager met de VIC-methode vastgepakt om hem naar zijn kamer te begeleiden. Hier was klager niet van gediend, waarbij hij in verzet ging en twee medewerkers heeft beschadigd. Hierop is klager overgebracht naar de separeerruimte.

Klager is op 3 mei 2021 gedesepareerd en verblijft nu weer op het gesloten kamerprogramma, zoals dat was voor de separatie.

Verweerster is van mening dat jegens klager zorgvuldig is gehandeld toen de beslissingen werden genomen om hem verplichte zorg te verlenen.

Er is getracht om klager zonder programma te laten starten maar het gedrag van klager maakte dat er geen minder ingrijpende maatregel mogelijk was dan een kamerprogramma en uiteindelijk zelfs een kortdurend verblijf in de separeerruimte. Bij alle vormen van verplichte zorg is tevens voldaan aan de wettelijke vereisten van artikel 8:9 Wvvgz. De zorgverantwoordelijke heeft zich op de hoogte gesteld van de actuele gezondheidstoestand van klager en heeft voorafgaand aan de beslissing overleg gevoerd met de psychiater. Ook is de verplichte zorg besproken met klager waarbij tevens stil is gestaan bij de wilsbekwaamheid van klager. Na het nemen van de beslissing heeft klager de motiveerde beslissing op schrift ontvangen.

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klachten ongegrond te verklaren

- Ten aanzien van het verzoek om schadevergoeding

Klager geeft aan dat hij een schadevergoeding wil, omdat hij mishandeld zou zijn. Verweerster deelt deze mening echter niet omdat er goede gronden waren om klager verplichte zorg te verlenen. Daarbij is voldaan aan de beginselen van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid.

6. Beoordeling

Door klager is naar voren gebracht dat de beoordeling van zijn wilsbekwaamheid zowel bij het nemen van de beslissing om hem een kamerprogramma op te leggen, als bij het nemen van de beslissing om hem in een separeerruimte te plaatsen niet heeft voldaan aan het voorschrift van artikel 8:9 lid 4 van de Wvggz. De formulieren die aan klager werden uitgereikt vermelden de wetstekst, maar het oordeel waarom klager wilsbekwaam werd geacht is daar niet gemotiveerd.

De klachtencommissie is van oordeel dat de uitspraak van de Hoge Raad van 18 december 2020 (ECLI2020:2096) over de strekking van artikel 8:9 lid 4 Wvggz een zorgverantwoordelijke verplicht om nadrukkelijk stil te staan of een betrokkene te aanzien van wie een beslissing om verplichte zorg te verlenen zal worden genomen tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is. Dat daar nadrukkelijk bij is stilgestaan moet blijken doordat datum en tijdstip waarop dat is gebeurd is vastgelegd. In de ogen van de klachtencommissie kan op een “formulier 8:9 Wvggz” daarom volstaan worden met de vermelding dat beoordeeld is dat beoordeeld is of de betrokkene in staat was tot een redelijke waardering van zijn belangen, mits in het dossier de datum en het tijdstip van deze beoordeling heeft plaatsgevonden is vastgelegd. Verder leest de klachtencommissie in de uitspraak van de Hoge Raad niet dat de beoordeling uitgebreid dient te worden gemotiveerd. Uit hetgeen in de overgelegde rapportages is vastgelegd over de gang van zaken voorafgaande aan het nemen van de beslissing om aan klager verplichte zorg te verlenen blijkt dat in voldoende mate door de waarnemend zorgverantwoordelijken is stil gestaan bij de beoordeling van het vermogen van klager om te komen tot een redelijke waardering van zijn belangen.

Terzijde wil de klachtencommissie opmerken dat zij van oordeel is dat behandelaars in het algemeen er terecht van uit gaan dat een patiënt in staat is tot een redelijke waardering van diens belangen. Als een motivering gegeven zou moeten worden van de beoordeling van het vermogen van een betrokkene om te komen tot een redelijke waardering van diens belangen, dan zou dat verwacht mogen worden wanneer de zorgverantwoordelijke tot het oordeel komt dat een betrokkene niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen.

- Ten aanzien van de beslissing van 26 april 2021 om klager in een kamerprogramma te plaatsen.

De klachtencommissie heeft de besluitvorming ten aanzien van de beslissing van 26 april 2021 om klager in een kamerprogramma te plaatsen getoetst aan artikel 8:9 Wvggz. Daarbij heeft de klachtencommissie ook onderzocht of de waarnemend zorgverantwoordelijke een BIG-registratie heeft die de bevoegdheid geeft om als zorgverantwoordelijke op te treden. De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de waarnemend zorgverantwoordelijke die de beslissing heeft genomen om klager verplichte zorg te verlenen is geregistreerd als GZ-psycholoog en daarmee bevoegd was om de beslissing te nemen om aan klager verplichte zorg te verlenen.

Ook voor het overige heeft de klachtencommissie vastgesteld dat voldaan is aan hetgeen is voorgeschreven in artikel 8:9 Wvggz. Ook is voldaan aan de beginselen van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid. De klachtencommissie komt daarmee tot de conclusie dat de klacht ongegrond moet worden geacht.

- Ten aanzien van de beslissing van 2 mei 2021 om klager te plaatsen in een separeerruimte.

De klachtencommissie heeft de besluitvorming ten aanzien van de beslissing van 2 mei 2021 om klager in een kamerprogramma te plaatsen getoetst aan artikel 8:9 Wvggz. Daarbij heeft de klachtencommissie ook onderzocht of de waarnemend zorgverantwoordelijke een BIG-registratie heeft die de bevoegdheid geeft om als zorgverantwoordelijke op te treden. De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de waarnemend zorgverantwoordelijke die de beslissing

heeft genomen om klager verplichte zorg te verlenen is geregistreerd als psychiater en daarmee bevoegd was om de beslissing te nemen om aan klager verplichte zorg te verlenen.

Ook voor het overige heeft de klachtencommissie vastgesteld dat voldaan is aan hetgeen is voorgeschreven in artikel 8:9 Wvvgz. Ook is voldaan aan de beginselen van doelmatigheid, subsidiariteit, proportionaliteit en veiligheid. De klachtencommissie komt daarmee tot de conclusie dat de klacht ongegrond moet worden geacht.

7. Uitspraak

De klachtencommissie verklaart de klacht over;

- a. de beslissing van 26 april 2021 van mevrouw XXXX, Gz-psycholoog, als waarnemend zorgverantwoordelijke, om aan klager verplichte zorg te verlenen door hem in een kamerprogramma te plaatsen, **ongegrond**,
- b. de beslissing van 2 mei 2021 van mevrouw XXXX, psychiater, als waarnemend zorgverantwoordelijke, om klager verplichte zorg te verlenen door hem in een separeerruimte te plaatsen; **ongegrond**.

8. Schadevergoeding.

De klachtencommissie acht beide klachten van klager ongegrond en wijst derhalve zijn verzoeken om schadevergoeding af.

Aldus gedaan op 6 mei 2021 door de Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, bestaande uit de XXXX, voorzitter, en de leden XXXX, psychiater en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, plaatsvervangend secretaris.